

DATOS IDENTIFICATIVOS

Traballo de Fin de Grao

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	P51G140V01407			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Pontevedra) Dpto. Externo			
Coordinador/a	Piñón Cimadevila, Miguel Ángel			
Profesorado	Diéguez Montes, M ^a Paz Diz Arén, Julio Fontúrbel Lliteras, M ^a Teresa Hermo Gonzalo, M ^a Teresa Piñón Cimadevila, Miguel Ángel Piñón Esteban, Pilar			
Correo-e	miguelpinon@hotmail.com			
Web	http://enfermeria.depo.es			
Descrición xeral	Materia transversal que lle permite ao estudante mostrar de forma integrada a adquisición das competencias asociadas ao título, sen que sexan portagonistas aquelas que van encamiñadas a deseñar e levar a cabo investigacións, mais sen dubida tratase dun traballo con base científica. Cursase no derradeiro semestre do grao. Cada estudante realiza o TFG de forma autónoma baixo tutoría docente.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
A2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
A3	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
A4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
A5	Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sas e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentar saudable.
A6	Identificar os nutrientes e os alimentos en que se atopan.
A7	Identificar os problemas nutricionais máis habituais e seleccionar as recomendacións dietéticas adecuadas.
A8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
A9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
A10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
A11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
A12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
A13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
A14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar a/o estudante na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.
A15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, desde unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.

A16	Comprender desde unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar e desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.
A17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.
A18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
A19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
A20	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades a desenvolver para proporcionar un coidado integral de enfermaría ao individuo, a familia e a comunidade.
A21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.
A22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
A23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.
A24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.
A25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
A26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
A27	Educar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.
A28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
A29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
A30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
A31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
A32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
A33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
A34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa.
A35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
A36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
A37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
A38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores.
A39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.
A40	Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou coidadores primarios.
A41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.
A42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
A43	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns
A44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
A45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.
A46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados.
A47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos.
A48	Coñecer a lexislación aplicable e o código ético e deontolóxico da enfermaría española, inspirado no código europeo de ética e deontoloxía de enfermaría.
A49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
A50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
A51	Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría.
A52	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais
A53	Capacidade para cuestionar, avaliar, interpretar e sintetizar criticamente un abano de información e fontes de datos que faciliten a elección do paciente.
A54	Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar resolución de problemas e toma de decisións.
A55	Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar principios de investigación e información.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar resolución de problemas e toma de decisións.	A16 A17 A18 A19 A25 A26 A54 A55
Coñecemento relevante de e capacidade para aplicar principios de investigación e información.	A8 A16 A17 A18 A19 A26 A49 A53 A54 A55
Capacidade para cuestionar, evaluar, interpretar y sintetizar críticamente un abanico de información y fuentes de datos	A8 A17 A18 A19 A49 A53 A54 A55
Capacidade de hacer valer los juicios clínicos para asegurar que se alcanzan los estándares de calidad y que la práctica está basada en la evidencia	A8 A48 A53 A54 A55
Conocimiento relevante de y capacidad para aplicar ética, legislación y humanidades	A8 A48 A49 A50

Dirixir, avaliar e prestar os cuidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.

A1
A2
A3
A4
A5
A6
A7
A9
A10
A11
A12
A13
A14
A15
A16
A17
A18
A20
A21
A22
A23
A24
A25
A26
A27
A28
A29
A30
A31
A32
A33
A34
A35
A36
A37
A38
A39
A40
A41
A42
A43
A44
A45
A46
A47
A48
A49
A50
A51
A52
A53
A54
A55

Contidos

Tema

Orixen e tipoloxía do TFG.

Planificación do TFG segundo a seguintes tipoloxías:

1.- Traballos de investigación

1.- Traballo de revisión e investigación bibliográfica.

2.- Traballo sobre un proxecto de intervención: Plan de intervención de cuidados, protocolos, programa de educación para a saúde, proxecto no ámbito da xestión.

O tema tamén pode xurdir da reflexión sobre a súa práctica clínica, do debate cos profesionais da saúde e/ou dunha experiencia persoal.

Sección 1. Introducción á investigación cuantitativa e á Investigación cualitativa. Etapas do proceso de investigación segundo o paradigma cuantitativo e/ou cualitativo.	Investigación cuantitativa e/ou investigación cualitativa: 1. Formular e delimitar o problema. 2. Revisar a literatura relacionada. 3. Establecer un marco teórico. 4. Relación de obxetivos e hipóteses. 5. Elección do deseño de investigación. 6. Poboación, mostra e proceso de mostraxe. 7. Variables de investigación. 8. Ferramentas para recollida dos datos. Sistemas de medición das variables de investigación. 9. Recollida de datos 10. Análise de datos. 11. Interpretación dos resultados 12. Difusión e transferencia
Sección 2. Ética da investigación da enfermaría.	1. A ética, valores morais e a investigación científica. Principios éticos da investigación. 2. Protección dos dereitos humanos 3. Consentemento informado. 4. Anonimato, confidencialidade e protección dos participantes. 5. Limitacións no proceso de investigación: os comités éticos de investigación. Códigos éticos nacionais e internacionais. 6. Abandono da investigación. 7.- Falta de ética profesional na investigación.
Sección 3: Revisión da literatura científica sobre os estudos publicados.	3.1.- Revisión da literatura científica. 3.2.- Avaliación crítica da revisión da literatura científica. 3.3.- Identificación da literatura científica e das fontes da investigación relevante. 3.4.- A evidencia sobre a mellor práctica das revisións na literatura científica. Fontes de información documental: 1. Búsqueda bibliográfica. PubMed. IME. Cuiden. LILACS 2. Búsquedas documentais. Google académico. Bibliosaúde. Mergullador 3. Búsquedas de evidencia. Cochrane. Joanna Briggs Normas para as referencias bibliográficas nos traballos da EUE de Pontevedra: o estilo Vancouver por ser o estilo utilizado polas revistas de Enfermería españolas.
TFG: traballo de fin de grao	1. Estructura: consideración comúns e específicas establecidas no regulamento interno dos TFG, se o traballo atópase nunha das tipoloxías seguintes: 1.1 Traballo de investigación cuantitativa 1.2 Traballo de investigación cualitativa (en menor medida) 1.3 Traballo de revisión da literatura (ou revisión narrativa ou revisión bibliográfica) 1.4. Caso clínico 1.5. Plan de coidados estandarizado. Noutra tipoloxía de traballo, a estrutura cumprirá coas consideracións común aos TFG, preestablecidas no antedito regulamento. 2. Informe final: organización, estrutura e presentación escrita do TFG. As normas de estilo figuran no regulamento dos TFG. 3. Presentación presencial, oral e defensa do TFG segundo o regulamento do TFG e calendarios publicados.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	35	70	105
Metodoloxías integradas	37	148	185
Presentacións/exposicións	1	4	5
Traballos e proxectos	1	4	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición

Traballos tutelados	A través das titorías programadas en función da tipoloxía do TFG
Metodoloxías integradas	Utilización das metodoloxías baseadas en investigación, apoio informático, manexo de programas estatístico etc..., e nas que tamén se inclúen as sesións expositivas dos contidos da materia TFG
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa do TFG, por parte do alumnado, ante un tribunal avaliador

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	As metodoloxías integradas están baseadas en investigación, razón pola que o estudante disporá de atención personalizada durante a elaboración do TFG.
Metodoloxías integradas	As metodoloxías integradas están baseadas en investigación, razón pola que o estudante disporá de atención personalizada durante a elaboración do TFG.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	O tribunal avaliador avaliará os aspectos relacionados coa presentación persoal e oral e coa defensa do TFG: os criterios específicos da avaliación recóllense nos anexos do regulamento interno dos TFG e refírense principalmente á claridade expositiva e á capacidade de debate e defensa. O estudante pode facer uso de recursos multimedia.	15
Traballos e proxectos	O tribunal examinador aplicará os criterios de avaliación recollidos no baremo existente nos anexos do regulamento interno do TFG. Os aspectos a avaliar serán: o documento escrito do TFG baseado principalmente na calidade científica e técnica do traballo, a calidade da documentación entregada e o cumprimento das normas de estilo (70%) e o informe do tutor sobre a actitude do estudante e outros aspectos do proceso do traballo (15%).	85

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Os traballos deben depositarse con antelación seguindo as directrices do regulamento do TFG xunto coa autorización do tutor para a lectura e defensa pública do traballo. A presentación e defensa realizarase segundo calendario organizado pola Comisión do TFG.
- De aprobar, a cualificación só se fará efectiva cando se teñan superadas todas as materias do Grao, agás o propio TFG
- A cualificación correspondente ao tribunal avaliador establecerase coa media aritmética das cualificacións asignadas ao TFG por cada un dos seus membros.
- Para a dirección, organización e xestión dos traballos de fin de grao e para calquera outro aspecto non recollido na guía docente será de aplicación o regulamento interno de TFG.

Bibliografía. Fontes de información

Nancy Burns, **Investigación en Enfermería**, Elsevier,
Serrano Gallardo, Pilar, **Trabajo de Fin de grado en ciencias de la salud**, DAE,

Todos los recursos electrónicos habituales a disposición del alumnado en el centro.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas IV/P51G140V01405
Prácticas clínicas V/P51G140V01406

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P51G140V01101
Bioquímica: Bioquímica/P51G140V01103
Enfermería comunitaria I/P51G140V01104
Estatística: Estadística/P51G140V01106
Fisioloxía: Fisiología/P51G140V01105
Fundamentos de enfermería/P51G140V01107

Idioma moderno: Inglés técnico/P51G140V01108
Enfermería clínica I/P51G140V01204
Enfermería clínica II/P51G140V01205
Enfermería comunitaria II/P51G140V01206
Ética e lexislación/P51G140V01202
Farmacoloxía e dietética/P51G140V01203
Xestión de enfermaría/P51G140V01207
Introdución á enfermaría clínica/P51G140V01201
Prácticas clínicas I/P51G140V01208
Enfermería clínica III/P51G140V01301
Enfermería en saúde mental/P51G140V01305
Enfermería xeriátrica e coidados paliativos/P51G140V01304
Enfermería materno-infantil/P51G140V01302
Prácticas clínicas II/P51G140V01303
Prácticas clínicas III/P51G140V01306
Prácticas clínicas IV/P51G140V01405
Prácticas clínicas V/P51G140V01406
